

Državni izpitni center

M 1 3 1 3 0 1 1 3

SPOMLADANSKI IZPITNI ROK

Osnovna in višja raven

GRŠČINA

NAVODILA ZA OCENJEVANJE

Ponedeljek, 17. junij 2013

SPLOŠNA MATURA

IZPITNA POLA 1**OR in VR****Slovnica, kultura, civilizacija in književnost****Splošna navodila**

Kandidat mora v Izpitni poli 1 pokazati, da praktično obvlada osnovne slovnične zakonitosti grškega jezika: da pozna sistem in njegovo delovanje na vseh jezikovnih ravneh (glasoslovni, oblikoslovni, skladijski in besedni). Prav tako mora pokazati, da je sposoben razumevati pravilna in smiselna sporočila (v obliki stavkov) glede na jezikovna pravila grškega jezika in običajno pomensko rabo v klasični grščini. Posebne naloge so namenjene preverjanju znanja iz književnih in kulturno-civilizacijskih vsebin, s katerimi se je kandidat seznanil pri pouku in domačem branju.

Naloga	Točke	Odgovor	Dodatna navodila
1	1	♦ πᾶς	Za vsako napačno rešitev se odbije 1 točka; če je napak v eni besedi več, se lahko za eno besedo odbije največ 1 točka.
	1	♦ ὅδε	
	1	♦ καλός	
	1	♦ κακός	
Skupaj	4		

Naloga	Točke	Odgovor	Dodatna navodila
2	2	♦ os. sg. fut. I. med. glagola μιμέομαι	Za vsako napačno rešitev se odbijeta 2 točki.
	2	♦ os. sg. imper. aor. akt. glagola λέγω	
Skupaj	4		

Naloga	Točke	Odgovor	Dodatna navodila
3	2	♦ διεφθείρεσθε	Za vsako napačno rešitev se odbijeta 2 točki.
	2	♦ ἔπαθον	
	2	♦ εὐρέ	
Skupaj	6		

Naloga	Točke	Odgovor	Dodatna navodila
4	1	♦ Τῶν πολεμίων ἐλθόντων (absolutni genitiv)	Za vsako napačno določitev se odbije 1 točka.
	3	♦ Ὅτε οἱ πολέμοι ἦλθον εἰς τὴν πόλιν, ἔφυγον αἱ γυναῖκες καὶ οἱ παῖδες.	
Skupaj	4		

Naloga	Točke	Odgovor	Dodatna navodila
5	5	♦ Οἱ ποιηταὶ λέγουσιν τὴν ψυχὴν οὐκ ἀποθνήσκειν.	Če je izbrana napačna skladijska zveza, se odbijejo 3 točke; za točkovanje oblikoslovnih in pravopisnih napak glejte splošna navodila; če je napak v enem stavku več, se za ustrezni stavek odbije največ 5 točk.
	5	♦ Πολλοὶ ἄνδρες ἀποκτείνονται ταύταις ταῖς νόσοις.	
Skupaj	10		

Naloga	Točke	Odgovor	Dodatna navodila
6	12	♦ τῆ ἀρχαία Ὀλυμπία	Za vsako napačno oblikoslovno rešitev se odbijeta 2 točki; za pravopisne napake se odbije po 1/2 točke; če je napak v enem stavku več, se za ustrezni stavek odbijejo največ 3 točke.
		♦ ἡμᾶς αὐτούς	
		♦ Ἕλληνες	
		♦ πολλοὺς	

Naloga	Točke	Odgovor
7	10	<p>♦ V antični Grčiji je veljalo, da pesnik ustvarja iz božanskega navdiha in da je nekakšno nezavedno orodje Muz. Platon je zato pesnikom očital, da ne vedo, kaj govorijo. Pesništvo je ostro napadel v dialogu Ion. Osrednji junak je rapsod, ki se postavi v vlogo neke osebe (pr. Vojskovodja) in s citati Homerja opozori, kaj bo rekel dober vojskovodja. Sokrat dokaže rapsodu, da ni strokovnjak na nobenem področju, saj ni dober vojskovodja v praksi, ampak se zgolj pretvarja. V dialogu Gorgija se poleg poezije loti tudi retorike. Tako poeziji kot retoriki skuša odvzeti primat nad vzgojo, saj tega hoče za filozofijo. Obema očita, da skušata samo učinkovati na občinstvo in da ne posredujeta resničnega vedenja. Do pesništva je bil najbolj oster v dialogu Država, kjer meni da je treba že v rani mladosti vzpostaviti pravo stremljenje v duši, da se državna ureditev ne izrodi. Na osnovni stopnji vzgoje še sprejema posnemanje dobrih likov, tudi epiko obdrži, ker pripoveduje. Zavrača pa dramatiko, ker se v njej človek vživi v nekoga drugega, poleg tega pa se preveč oddaljuje od resnice (dramatika posnema posnetek idej). Za vzgojo najvišjih slojev postane pesništvo nepotrebno.</p>

Naloga	Točke	Odgovor
8	10	<p>♦ Grki so smrt doživljali zelo globoko, pogreb pa je bil zanje dolžnost, ki jo je morala družina opraviti po vseh predpisih. Na dan smrti so ženske sorodnice pokojnika odnesle do hiše najbližjega sorodnika. Truplo so obredno okopale, mazile, oblekle, okrasile in položile na mrtvaški oder. Sorodniki in prijatelji so mu prišli izkazati poslednje spoštovanje, ženske pa so razpuščenih las pele obredne žalostinke in se tolkle po prsah. Tretji dan so truplo pokopali bodisi zažgali na grmadi. Nagrobniki aristokratov so bili pravi umetniški izdelki (t. i. kouros ali kore). Tam so opravili žrtvovanje, izlili nekaj vina in olja, nato pa odšli na pogrebno gostijo. Na deveti dan in na dan obletnice smrti se je družina zopet zbrala pri nagrobniku in slovesno opravila obrede. Ni bilo nekega ustaljenega pogleda na posmrtno življenje: Homer pravi, da se je Ahil bal umreti, ker si je predstavljal, da po smrti kot senca ne bo mogel ničesar storiti niti čutiti, medtem ko na zemlji lahko doseže junaška dejanja. Poezija s simpozijev na nekaterih mestih pravi, da je za človeka bolje, da umre mlad. Špartanci so hoteli umreti častitljivo, da jih bodo žive ohranjali v spominu njihovi potomci. Sokrat se ni bal smrti in je trdil, da duša po smrti živi dalje; enako so menili tudi stoiki, ki so trdili, da je duša iskra božanskega izvora. Pitagorejci so verjeli v reinkarnacijo, epikurejci pa so trdili, da se s smrtjo vse konča, zato je potrebno izkoristiti vsak trenutek, dokler živimo.</p>

Naloga	Točke	Odgovor
9	10	<p>♦ Grški jezik spada v indoevropsko družino jezikov, kamor so spadala ljudstva, ki so v 3. tisočletju pr. Kr. živela na območju južne Rusije, grška plemena pa na zahodni obali Črnega morja. Ta ljudstva so se v 2. tisočletju pr. Kr. začela seliti po Evropi, na Balkan in v Azijo. Priseljenci s severa so se postopoma naselili na celotno območje Grčije in Male Azije. V medsebojnem vplivu s staroselci se je razvila nova civilizacija.</p> <p>Grki so bili razdeljeni na več plemen. Najpomembnejši med njimi so bili Jonci, Dorci in Ajolci. Ta plemena niso imela skupnega jezika, ampak je vsako od njih uporabljalo svoje narečje. Osnovne narečne skupine so: ajolsko, severozahodno, dorsko, arkadsko-kiprsko in jonsko-atiško.</p>

Naloga	Točke	Odgovor
10	10	<p>♦ O tej dobi, ki sega v 2. tisočletje pr. Kr., pripovedujeta zgodba o Minosu in mit o Atlantidi. Minojci so uporabljali linearno A-pisavo, ki je danes ne znamo brati. Ne poznamo namreč jezika, ki so ga govorili v tej kulturi. Verjetno je šlo za katerega od egejskih jezikov. To pisavo so sprejeli tudi Grki in jo malo spremenili, tako da govorimo o linearni B pisavi. Z njo so vodili gospodarstvo palače na glinenih tablicah. Pisavo sta razvozlala Ventris in Chadwick l. 1953.</p>

Skupno število točk izpitne pole 1 OR/VR: 80

IZPITNA POLA 2**OR in VR****Prevod****Merila ocenjevanja**

Prevod iz grščine v slovenščino točkujemo po teh merilih:

Točke	Merila	Dodatna navodila
do 40	a) pravilnost grške slovnice	Napake se odštevajo od največjega možnega števila točk (negativna metoda): <ul style="list-style-type: none"> – napake, ki kažejo na nerazumevanje grškega besedila, se točkujejo z odbitkom 5 točk; – napake, ki kažejo na nepoznavanje posamezne grške oblike, se točkujejo z odbitkom 2 točk; – napake, ki izvirajo iz predhodne napake, se točkujejo z odbitkom 1 točke; – napake, ki kažejo na premajhno doslednost pri prevajanju, se točkujejo z odbitkom 1 točke; – napaka v izbiri besede pomeni odbitek 1 ali 2 točk: 1 točko odbijemo, kadar je izbrana manj ustrezna beseda, 2 točki pa, kadar izbrana beseda ni ustrezna ali kadar beseda manjka; – obvladovanje slovenske slovnice vrednotimo po številu napak v slovenskem oblikoslovju in skladnji, pa tudi v pravopisu. Napake v pravopisu točkujemo kakor grške pravopisne napake (po 1/2 točke), napake v oblikoslovju in skladnji pa kakor grške oblikoslovne napake (po 2 točki).
do 25	b) ustreznost besedišča	
do 5	c) pravilnost slovenske slovnice	
do 10	d) slogovna ustreznost	Dodatno se dodeli od 0 do 10 točk (pozitivna metoda). S točkami od 0 do 10 ovrednotimo celoto jezikovnih značilnosti prevoda: <ul style="list-style-type: none"> – vsebinsko, slovnično in pravopisno pravilnost; – stavčno zgradbo; – ustreznost (natančnost in jasnost) besedišča; – naravnost izražanja.

Končna ocenitev prevoda je seštevek točk, doseženih po teh merilih:

Točke	Merila
70–80	Prevod je sklenjen, vse zveze so prevedene ustrezno. Besedišče je prevedeno ustrezno, iz slovarja je izbran pomensko in slogovno najustrežnejši pomen. Stavčna zgradba ustreza grškemu izvorniku in se od njega razlikuje le tam, kjer bi bil prevod sicer slovnično napačen ali slogovno pomanjkljiv.
60–69	Prevod je sklenjen, ustrezno so prevedene vse zveze razen največ dveh; tiste, ki niso prevedene ustrezno, ne vplivajo bistveno na razumljivost celote. Besedišče je sicer pravilno, vendar iz slovarja izbrane besede niso slogovno ustrezne. Stavčna zgradba ustreza grškemu izvorniku, od njega se razlikuje le tako, da ne pači smisla izvornika.
50–59	Prevod je sklenjen, ustrezno prevedenih je več od polovice zvez: največ dve zvezi bistveno vplivata na razumljivost celote. Besedišče v največ dveh primerih ni prevedeno ustrezno, iz slovarja je izbrana napačna ustreznica. Stavčna zgradba se oklepa grškega izvornika na škodo slovenske slovnične ali sloga. Pojavljajo se napake, ki kažejo, da kandidat ni prepoznal skladijske zveze v grškem besedilu.
40–49	Vsaj polovica zvez je prevedenih ustrezno. Tiste, ki niso prevedene ustrezno, bistveno vplivajo na razumljivost celote, vendar se prevod ne oddaljuje od smisla grškega izvornika. V vsaj polovici primerov je iz slovarja izbrana pomensko ustrezna beseda. V največ dveh primerih pa grška beseda ni prevedena. Stavčna zgradba le deloma ustreza izvorniku. Nastajajo slovnične napake zaradi napačne izbire besede in napake, ki kažejo, da kandidat ni prepoznal skladijske zveze ali slovnične oblike v grškem besedilu.

Rešitev

Basen o konju in želvi

Konj je bil ošaben zaradi svoje hitrosti in je nadlegoval druge živali, ko se je močno hvalil, najbolj pa je bil nadležen želvi, ker ji je očital počasnost. Bila je prizadeta zaradi žalitev in ga je izzvala na tekmo. Konju se je zdel izziv smešen in se ni hotel pomeriti (z njo). Ker pa je želva vztrajala in zatrjevala, da bo zmagala, so druge živali konja prisilile, da ni zavrnil tekmovanja. Določili so progo in dan za tek. Odtlej se je konj razkošno gostil pri jaslih, želva pa je nenehno vadila in ni prenehala niti ponoči. Prišel je dan zborovanja in prizorišče je bilo polno kamel, oslov, ptičev in domačih živali (živali, ki jih uporablja človek). Govorica je privabila celo jelene in prizorišče se je muzalo, češ da se želvi meša. Ko pa je bil dan znak in je bilo treba teči, je bil konj ohromljen kot prej od brezdelja in izobilja, želvi pa je dala vaja hitrost in zmago.

Tudi ti, otrok, ne spi zanašaje se na naravo, temveč vedi, da je potreben tudi napor. Če ne, te bo prehitel tudi kdo, ki po naravi ni tako dober.

(Vir: Libanij)

Skupno število točk izpitne pole 2 OR/VR: 80